

**Эурьят-
Монгол**

ҮНЭН

Верховно Главнокомандагшын

П Р И К А З

Армиин генерал МАСЛЕННИКОВТА

ПРИБАЛТИЙСКА фронтын сэргүүд дайсанай хамгаалгын газарыг мүнөөдэр, сентябриин 19-дэ, Зс-ийн гүйдэ немецүүдэй хамгаалгын түшэг тулгууриин пункт болохо город ба түмэрзамай томо уэльыо хамгаалгын газарыг хэзэ сохиходо городыг эзэлэн абахын түлөө болохо байлдаануудта генерал-лейтенант РО-... генерал-лейтенант ЗАХВАТАЕ-... майор МАРТЫНЧУГАЙ, генерал-... АНЕНКЫН, генерал-майор БУНЬКО-... майор СОЛОВЬЕВОЙ, генерал-... ШИЖИЭЙ, генерал-майор РОЖДЕСТ-... генерал-майор КОЗИНОЙ полков-... НИН, полковник ШИРЯЕВАЙ пол-... СЕНЕНКЫН, полковник КУДРО-... майор СМИРНОВОЙ, генерал-... АНИНАЙ, генерал-майор ПОЛЯКО-... НИН МИРОНЕНКЫН, генерал-майор ... сэргүүд; артиллерииин генерал-... РАСНОПЕВЦЕВЭЙ, артиллерииин ... ЛЕВИНЭЙ, полковник ЛЕОНОВОЙ, ... генерал-майор ЯКОВЛЕВАЙ, пол-... СТРИКОВИЙ, полковник ЯНКЛОВИ-... НИН МОЗАЛЕВОЙ, - полковник ... НИКОВИНИ КАМОРНЫН артиллери-... НИИ сэргүүдэй генерал-майор КО-... НИКОВИНИ ИВАНОВИЧЫН, полковник ... ВАЙ, подполковник ИЖАЧИХЫН, ... ФЕДОРОВОЙ, майор НИБАЛИИН ... авиациин генерал-лейтенант ЖУ-... авиациин генерал-лейтенант ФИ-... НИКОВИНИ ПОЛУШКЫН, полковник ... НИКОВИНИ ГРАЩЕНКОВЭЙ, пол-... НИКОВИНИ ПОДМОГИЛЬ-

НЫН, подполковник КУЛИШЫН, майор ЯКОВ-
ЛЕВАЙ, подполковник ЗЛОЧЕВСКИИН, подпол-
ковник РАСКАЗОВАЙ лётчигуул; инженернэ
сэргүүдэй генерал-майор КИРЧЕВСКИИН, ин-
женернэ сэргүүдэй генерал-майор ЧЕПУРОВАЙ,
полковник СЕРГЕЕВЭЙ, полковник МАРЧАГАЙ,
полковник РОГОВИЧЫН сапёрнуул; хэлхээ-
холбооней сэргүүдэй генерал-майор СИНЕЛЬ-
НИКОВЭЙ, полковник КОРПЛЯКОВОЙ, полков-
ник СОКОЛОВОЙ, подполковник ДРОБКИСАЙ,
майор КОСОБОВОЙ хэлхээ-холбоошод шалгар-
жа гараба.

Ингэмэ туйлаһан илалтыг тэмдэглэхын ту-
лада немецүүдэй хамгаалгын газарыг хэзэ со-
хиходо ба ВАЛГА городыг эзэлэн абахын түлөө
болоһон дайн байлдаануудта үлэмж өхээр шал-
гарһан соединенинууд болон частьнуудта
«ВАЛГИНСКА» гэгээн нэрэнүүдыг олгомо, орде-
нуудаар шагнагдахаар табиха.

Мүнөөдэр, сентябриин 19-дэ, 22 часта ма-
най Эхэ ороной столица МОСКВА болбол дай-
санай хамгаалгын газарыг хэзэ сохихон ба
ВАЛГА городыг эзэлэн абаһан 3-дахи Прибал-
тийска фронтын шэн габьлата сэргүүдтэ зуун
хорин дүрбэн өхэ буугаар хори дахин артилле-
рииин буудалга хэжэ, Эхэ оронойгоо үмэнзһөө
салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг хэһэ-
нэй түлөө дайсанай хамгаалгын газарыг хэзэ
сохиходо ба ВАЛГА городыг сүлөөлхын түлөө
болоһон дайн байлдаануудта хабаадалсаһан Та-
най хүтэлжэ байгаа сэргүүдтэ БАЯСХАЛАН
ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө болон бэээ
лаанхай байхын түлөө байлдаануудта ами бэээ
үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!
Немецтэ булимтарагшад үхэмэ тонилог!

**Верховно Главнокомандагша
Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.**

сентябриин 19.

ФИНЛЯНДИТҮЙ ЭБТЭЭ ОРОХО ТУХАЙ МЭДЭЭСЭЛ

14—19-эй турша-
да талаһаа, Фин-
лянджа байгаа бү-
гдэ габьлалтай үмэн-
зһөө байһан Совет-
скэ Союзай армийн
Финляндияны
хүтөө талаһаа,
Правительствын де-
путат Генерал-лей-
тенант тухай хэлсээ
тушаа хэлсээ-
дтэ — В. М. Молотов,
Г. Ворошилов, А. А.
Деканозов, М. М.
Генерал-Полковник

С. М. Штеменко, Контр-Адмирал
А. П. Александров гэгшэд; Ве-
ликобританиин зүгһөө—Элшэв
сайд господин Керр ба Советник
Посланик господин Бальфур
гэгшэд хабаадалсаба. Финляндийн
түлөөлэгшэд боложо Финляндска
Правительствын этитгэмжэтэд —
Гадаада Хэрэгүүдэй Министр гос-
подин К. Энкель, Сэрэгэй Ми-
нистр Генерал Р. Вальден, Ге-
неральна Штабай Начальник ге-
нерал Э. Хейнрикс, Генерал О.
Энкель гэгшэд хэлсээнүүдтэ ха-
баадалсаба.
Финляндитай эбтээ орохо ту-

хай хэлсээн сентябриин 19-дэ
Хэлсээндэ гар табилгаар дүүр-
бэ. Эбтээ орохо тухай хэлсээндэ
СССР Союзай ба Великобританиин
Правительствонуудай түлөөлэг-
шын ёһоор Генерал-Полковник
А. А. Жданов Хэлсээндэ гараа
табиба.
Финскэ зүгһөө Хэлсээндэ гос-
подин К. Энкель, Генерал Р.
Вальден, Генерал Э. Хейнрикс
болон Генерал О. Энкель гэгшэд
гараа табибад.
Эбтээ орохо тухай Хэлсээнэй
текст тухай тунхаглагдаха бай-
на. (ТАСС).

СССР ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГАЦИ МОСКВАҺАА МОРДОБО

Италя болон
Германи хэлсээндэ га-
ртай Советскэ Союз
түлөөлэг-
шын хэлсээндэ ха-
баадалсаба. Москва
правитель-
ствын гадаада хэрэ-
глэеу господин К.
Генерал министр генерал
Деканозов штабай

начальник генерал Э. Хейн-
рикс, генерал О.Энкель, эсперт-
нууд болон секретарьнарай сос-
тавтайгаар сентябриин 20-до
Москваһаа мордобо.
Московско аэродром дээрэ де-
легациин членүүдыг СССР-эй
Гадаада Хэрэгүүдэй Арадай Ко-
миссарай орлогшо В. Г.
Деканозов, СССР-эй НКВД-эй

5-дахи европеекэ таһагыг
даагша П. Д. Орлов, СССР-эй
НКВД-эй протокольнэ таһагыг
даагшын уялгыг дүүргэһэ
Г. И. Фомин ба НКО-гэй Гадаа-
да харилсаануудай таһагай на-
чальник генерал-майор В. Н.
Евстигнеев, тэрэшэлэн СССР-
гэхэ шведскэ посланик С. Се-
дерблюм гэгшэд үдэшбэ.

Таряа тушаалгаа дүүргэбэ

Телефоноор аб-
тагшын Уривьска
«Большевик» кол-
хозт эхэ оройнгоо
тушаалга армунаар
таряа тушааха

түсэбөө сентябриин 13-да бол-
зорһоонь урид дүүргэбэ.
Мүн овёшоо бэшэ таряагаа
бүтэдынь хуряжа дүүргэһэн
байна.
Таряахуряалгын үедэхэ со-

циалистическэ мүрысөөндэ ма-
һан «Большевик» колхоздо һая-
хан ВКП(б)-гэй айком болон
аймагай гүйсэдхэхэ комитэдэй
дамжуулгын Удаан туг барюу-
лагсаба.

Верховно Главнокомандагшын

П Р И К А З

Армиин генерал БАГРАМЯНДА

1-дэхи ПРИБАЛТИЙСКА фронтын сэргүүд артиллерииин ба
авиациин үргэн өхэ сохилтонуудаар дэмжэгдэн довтолго хэжэ,
РИГА городһөө зүүн-урлуур дайсанай хайна хайноһоонь хөлө
хүртэр һубарюулан түхээрһэн хүсэтэ хамгаалгын газарыг хэзэ
сохөөд, 4 үдэрэй довтолгоё байлдаануудта хэзэ сохихон газараа
фронт хударгаа 120 километр хүртэр үргэдхэжэ, 40 километр
хүртэр урагшаа дабшаба.

Тус фронтын сэргүүд довтолгынгоо ябаса дундуур немецүүдэй
хамгаалгын газарай шухала түшэг тулгууриин пунктнууд
болохо БАУСКА, ИЦАВА, ВЕЦМУИЖА гэдэг газарнуудыг, Ба-
руун Двина мурэн дээрэ ЯУНЕЛГАВА, ТЕКАВА гэдэг газарнуу-
дыг эзэлэн абаад, мүн тэрэшэлэн 2.000 гаран ондоо һууриин
газарнуудыг байлдаатайгаар эзэлһэн байна.

Дайсанай хамгаалгын газарыг хэзэ сохихын түлөө болоһон
дайн байлдаануудта генерал-лейтенант БЕЛОБОРОДОВОЙ, генерал
лейтенант МАЛЫШЕВАЙ, генерал-лейтенант БАСНОВБАЙ, ге-
нерал-майор ПРОКОФЬЕВОЙ, генерал-майор ИБЯНСКИИН, генерал
-майор САМАРСКИИН, генерал-майор СОЛДАТОВАЙ, генерал-
майор ЧЕРНИХОВЭЙ, генерал-майор ГОРОДИНСКИИН, генерал-
майор ДИБРОВЭЙ, генерал-майор КУДРЯВЦЕВАЙ, генерал-майор
ШКУРИНАЙ, генерал-майор ЛУЦКЕВИЧЫН, полковник БИР-
ШТЕЙНЭЙ полковник ГОНЧАРОВОЙ, полковник СИНИЦЫНЭЙ,
генерал-майор ГРЫЗЛОВОЙ, полковник ВЕРБОВЭЙ, генерал-
майор КУЧЕРЯВЕНКЫН, полковник КРАСНОВСКИИН, полковник
ДРУЖИНИНАЙ полковник ВАСИЛЬЕВАЙ, генерал-майор ВЛАСО-
ВАЙ, генерал-майор СВЕТЛЯКОВАЙ, полковник САРЧЕНКЫН,
генерал-майор БЕЛОВОЙ, полковник ПАШЕННЫН полковник
ВЛАДИМИРОВАЙ, генерал-майор ПОТАПЕНКЫН, генерал-майор
ХВОСТОВОЙ сэргүүд; артиллерииин генерал-полковник ХЛЕБНИ-
КОВЭЙ, артиллерииин генерал-майор ЩЕГЛОВОЙ, артиллерииин
генерал-лейтенант БАЖАНОВАЙ, полковник АХНАЗАРЬЯНАЙ,
полковник МЕЛЬНИЧУГАЙ, полковник ДАНИЛИНАЙ, артиллерииин
генерал-майор САТРОСТИНАЙ, полковник СОБОЛЕВОЙ, артилле-
рииин генерал-майор БОГДАНАЙ, полковник ПРОКОПОВОЙ, под-
полковник КРАСИЛЬНИКОВАЙ, полковник МИРОНОВОЙ,
полковник ЧАПАЕВАЙ, подполковник ПАВЛИКОВАЙ полковник
ЧАЙКОВСКИИН, полковник КУЗЬМИНАЙ, полковник ПЛ-
НОМАРЕВОЙ, полковник МИХАЛЕВОЙ, полковник ЛЕ-
БЕДЕВЭЙ, полковник ОСОКИНОЙ артиллеристнууд; танкова
сэргүүдэй генерал-лейтенант СКОРНЯКОВОЙ, танкова сэргүүдэй
генерал-лейтенант ОБУХОВАЙ, полковник ЛЕНЬШЕВЭЙ, полков-
ник ФИЛИППОВЭЙ, полковник ПОДКОВСКИИН, полковник СА-
ДОВСКИИН, генерал-майор МАНЖУРИНАЙ, танкова сэргүүдэй
генерал-майор КРЕМЕРЭЙ, полковник СТАРОДУБЦЕВАЙ, танкова
сэргүүдэй генерал-майор АСЛАНОВАЙ, полковник КАЛИНИНАЙ
анкистнууд; авиациин генерал-полковник ПАПИВЬИНАЙ, авиа-
циин генерал-лейтенант БЕЛЕЦКИИН, авиациин генерал-лейте-
нант УШАНОВОЙ, авиациин генерал-майор ИВАНОВОЙ, пол-
ковник СКОГОЙ, полковник КУРБАТОВАЙ, полковник КУЧМЫН,
полковник ЧУМАЧЕНКЫН, полковник АЛЕКСАНДРОВАЙ, полков-
ник ПЛАХОВАЙ, майор МАРТЬЯНОВАЙ лётчигуул; инженернэ
сэргүүдэй генерал-лейтенант БОСАРЕВОЙ, инженернэ сэргүүдэ
генерал-майор КОЛМАКОВОЙ, инженернэ сэргүүдэй генерал-
майор РАЗВОЗОВОЙ, полковник КОРОТКОВОЙ, полковник СТЕ-
ЧИШИНЭЙ сапёрнуул; хэлхээ-холбооней сэргүүдэй генерал-майор
БАБКИНАЙ, полковник ЗАХАРОВАЙ, полковник ЗАЙЧИГАЙ,
подполковник ЮРИНЭЙ, подполковник ЦОЛБОВОЙ хэлхээ-холбоо-
шод шалгаржа гараба.

Ингэмэ туйлаһан илалтыг тэмдэглэхын тулада РИГА городһөө
зүүн-урлуур дайсанай хамгаалгын газарыг хэзэ сохихын түлөө
болоһон дайн байлдаануудта үлэмж өхээр шалгарһан соедине-
нинууд болон частьнуудыг ордуудаар шагнагдахаар табиха

Мүнөөдэр, сентябриин 19-дэ, 23 часта манай Эхэ ороной сте-
лица МОСКВА болбол немецүүдэй хамгаалгын газарыг хэзэ сохи-
һон 1-дэхи Прибалтийска фронтын шэн габьлата сэргүүдтэ
хоёр зуун хорин дүрбэн өхэ буугаар хори дахин артиллерииин
буудалга хэжэ, Эхэ оронойгоо үмэнзһөө салют-мэндэ хүргэхэ
байна.

Онсо һайн дайшалхы ябуулгануудыг хэһэ-
нэй түлөө дайсанай хамгаалгын газарыг хэзэ сохихын түлөө байлдаануудта хабаада-
саһан Танай хүтэлжэ байгаа сэргүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭБ.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө ба бэээ даанхай байхын түлөө
байлдаануудта ами бэээ үгэһэн геройнууд хэтэ мүнхэдөө алдар-
шаг!

Немецтэ булимтарагшад үхэмэ тонилог!
**Верховно Главнокомандагша
Советскэ Союзай Маршал
И. СТАЛИН.**
1944 оной сентябриин 19.

Верховно Главнокомандалагшын ПРИКАЗ

Советскэ Союзай Маршал ГОВОРОВТО

ЛЕНИНГРАДСНА фронтын сэрэгүүд ТАРТУНАА кой-гуурхи оршонхоо довтолго хэмэ, дайсанай ехээр бүхэжүүлэгдэмэл хамгаалгын газарыс нэтэ сохёод, дүрбэн үдэр соо болоһон довтолго байлдаануудайнгаа үедэ 70 километр хүртэр урагшаа дэбшэжэ, нэтэ сохиһон газараа фронт хударга 120 километр хүртэр үргэдхэхэ зуураа 1.500 гаран хуурин газарнуудыс сүүлсэлбэ, тэдэнэй дунда МАГДАЛЭНА, МУСТВЭ, ИЫГЕВА, АВИНУРМЭ гэдэг томо хуурин газарнууд бии.

Тинхэтэй нэгэн хамта НАРВА городхоо баруугаар ЛЕНИНГРАДСНА фронтын сэрэгүүд байлдаатайгаар гурбан үдэрэй турша соо 60 километр хүртэр урагшаа дэбшэжэ, 300 гаран хуурин газарнуудыс эзэлэн абаба, тэдэнэй дунда ИЫХВИ, КЮРЕМЯЭ-КЮЛА, ВАСННАРВА гэдэг газарнууд ба СОНДА гэдэг түмэрзамай үзэл бии.

Дайсанай хамгаалгын газарыс нэтэ сохиходо болоһон дайн байлдаануудта генерал-лейтенант ФЕДЮНИНСКИЙН, генерал-лейтенант СТАРИКОВАЙ, генерал-лейтенант ПЭРНЫН эстонско корпус, генерал-лейтенант СИМОНЯГАЙ, генерал-лейтенант ПОЛЕНОВЭЙ, генерал-майор ТРУБОЧЕВОЙ, генерал-майор ЛОМБАГАЙ, полковник АЛЛИКАСАЙ, генерал-майор ПУТИЛОВАЙ, генерал-майор ЩЕГЛОВОЙ, генерал-майор БОРЩЕВОЙ, генерал-майор ЛЯЩЕНКЫН, полковник ЗИНОВЬСВОЙ,

сэрэгүүд; артиллерийн генерал-полковник ОДИНЦОВОЙ, артиллерийн генерал-майор ВАСИЛЬЕВАЙ, артиллерийн генерал-майор КАЗАНОВОЙ, артиллерийн генерал-майор ПОЧИТАЛИНАЙ, артиллерийн генерал-майор ПЯДУСОВАЙ, артиллерийн генерал-майор РОГОЗИНОЙ, полковник ГНИДИНЭЙ, полковник КАТУНИНАЙ, подполковник ГЕРАСИМЕНКЫН, полковник КОРПАЧЕВАЙ, полковник ДЕГТЯРЕВАЙ, полковник ЛИЗЮКОВОЙ, подполковник ЦВЕТКОВОЙ, полковник ПАТИФОРОВОЙ, полковник ШТЕЙНЭЙ артиллеристнууд; танкова сэрэгүүдэй генерал-лейтенант БАРАНОВАЙ, полковник МИРОНОВИЧЫН, полковник КОВАЛЕВСКИЙН, майор АЛЕЙНИКОВЭЙ, полковник ФЕДОРОВОЙ, подполковник БАРИЛОВАЙ, подполковник СЯЕНКОВАЙ, подполковник БАРШЕВАЙ, майор ПРИМАЧЕНКЫН, подполковник КАРТАШЕВОЙ, майор КЭБОЗЕВОЙ, подполковник КРАСНИГАЙ, подполковник ЧЕСНОКОВОЙ, подполковник ГРИЦЕВЭЙ, майор КУЗНЕЦОВОЙ танкистнууд; авиациин генерал-лейтенант ГЕЧЕНКЫН, авиациин генерал-майор АНДРЕЕВЭЙ, полковник ХАТМИНСКИЙН, полковник ГРЕСЬКОВЭЙ, полковник МАТВЕЕВЭЙ, подполковник МУХИНАЙ, подполковник МЕХАННИКОВАЙ лётчигууд, инженернэ сэрэгүүдэй генерал-лейтенант БЫЧЕВСКИЙН, полковник ЦВАНГЕРАЙ, подполковник НУЛЯНИЦКИЙН,

подполковник ВОРОБЬЕВОЙ, полковник подполковник АФАНАСЬЕВАЙ, подполковник ВАЙ сапернууд; хэлхээ-хөлбөөной сэрэгүүд лейтенант КОВАЛЕВОЙ, полковник БАХИ хээ-хөлбөөшод шалгаржа гараба.

Иигэмэ туйлаһан илалтыс тэмдэглэһэн санай хамгаалгын газарыс нэтэ сохиходо байлдаануудта үлэмжэ ехээр шалгарһан советскэ чатынуудыс орденуудаар шагнагдахаар тэдэнэй Мүнөөдэр, сентябрийн 20-до, 22 чакта ороной столица МОСКВА болбол немецүүд газарыс нэтэ сохиһон Ленинградска фронт ята сэрэгүүдтэ, тэрэ тоодо генерал-майор эстонско корпусо хоёр зуун (хурин дүрбэн) хори дахин артиллерийн буудалга хэмэ, тэдэнэй үмэнзһөө салют-мэндэ хүргэхэ байна.

Оносо һайн дайшалхы ябуулгануудыс дайсанай хамгаалгын газарыс нэтэ сохиходо байлдаануудта хабаадалсаһан Танай сэрэгүүдтэ БАЯСХАЛАН ХҮРГЭНЭС.

Манай Эхэ ороной эрхэ сүлөө бэлэн байхын түлөө байлдаануудта ами бээ үзэл хэтэ мүнхэдөө алдаршаг!

Немецис булимтарагшад үхэмэс тэмдэглэһэн!

Верховно Главнокомандалагша

Советскэ Союзай Маршал И. СТАЛИН.

1944 оной сентябрийн 20.

Нэгэ талаһаа, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз болон Великобританиин ба Ирландийн Нэгэдэмэл Нороловство, нүгөө талаһаа, Финляндийн хоорондоо эбтээ орохо тухай

Хэлсээн

Германиһаа гаваран балаха тухай ба Финляндийһаа немецкэ сэрэгүүдыс гаргахы тухай Советскэ Правительствын уридалхан табиһан условнио Финляндийн Правительствын үбшөөрэн абаһан хадань эб найрамдалай зарим условнуудтай эбтээ орохо тухай хэлсээндэ ороосуулагдаһан дээрэһээ эб найрамдалай хожомой договорыс баталхыда амар хүнгэн байха ушарыс хараадаа абаад Финляндитай дайнай байдалтай байһан бүхы нэгэдэмэл нацануудай үмэнзһөө ябуулгаа хэһэн Советскэ Социалистическэ Республикануудай Правительство, Великобританиин ба Хойто Ирландийн Нэгэдэмэл Королевствын тэдэ охэ дээдын Правительство нэгэ талаһаа, нүгөө талаһаа, Финляндийн Правительство эбтээ орохо тухай энэ хэлсээ баталга гэжэ шийдэбэ. Энэньини бөлүүлгэ болбол Финляндитай дайнай байдалтай байһан ба саашадаа "Союзна (Советскэ) Главнокомандовани" гэжэ нэрлэгдэһэн нэгэдэмэл нацануудай үмэнзһөө мүн ябуулгаа хэжэ Советскэ Главнокомандованиин хяналта доро үнгэргэгдэхэ байна.

Дээрэ хэлэгдэһэн үндэһэ хуури дээрэ Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин түлөөлөгшэ генерал-полковник А. А. Жданов ба Финляндийн Правительствын зохио этигэмжэтэй түлөөлөгшэд Гадаада Хэрэгүүдэй Министр господин Карл Энкель, Обороны Министр инфантерийн генерал Рудольф Вальден, Генеральна Штабай Начальник инфантерийн генерал Эрих Хейдрихс, генерал-лейтенант Оскар Энкель гэгшэд удаахи условнуудта гараа табибад:

1. Финляндийн зүгһөө 1944 оной сентябрийн 4-дэ ба Советскэ Союзай зүгһөө 1944 оной сентябрийн 5-да дайнай ябуулгануудыс зогсооһоной дашарамда Финлянди болбол тус Хэлсээнэй хабсаргалта соо хараалагдаһан ёһоор 1940 оной советско-финскэ хилын линийн саада тээ өөһэдынгөө сэрэгүүдыс татан абаашаха гэжэ уялга абаба. (1-дэхи статьягай хабсаргалта харатгы).

2. Финлянди болбол 1944 оной сентябрийн 15-һаа хойшо Финляндийда үлэһэн германска газар дээрэхи, далайн ба агаарай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй буу зэбсэгыс хураагаад, тэдэнэй лична составыс Союзна (Советскэ) Главнокомандованида сэрэ эй пленнэ хүнүүд болгон шэлжүүлэн үгэхэ гэжэ уялга абаба, энэ ябадалданы финскэ армида Советскэ Правительство тухалха байна.

Мүн тэрэшэлэн Финляндийн правительство өөрынгөө газар дээрэ германска болон венгерскэ гражданинуудыс бариад байхабди гэжэ уялга үгэнэ. (2-дэхи статьягай хабсаргалта харатгы).

3. Финлянди болбол Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин эрилтын ёһоор Эстонидохи германска сэрэгүүдтэ сэрэгүү, мүн Балтийн далайн хойто хубидахи немецкэ уһан-сэрэгэй флотто сэрэгүү агаар-сэрэгэй ябуулгануудыс хэхэдэ советскэ самолётуудай базань болгохын тулада Финляндийн урда ба баруун-урда эрье дээгүүрхи аэродромуудыс бүхы түхээрлэгнүүдтэйнь үгэхэбди гэжэ уялга абаба. (3-дэхи статьягай хабсаргалта харатгы).

4. Финлянди болбол тус хэлсээндэ гар табигдаһан үдэрһөө хойшо хоёр нара хахадай туршада өөрынгөө армиисе түбхын тайбан байдалтай болгохобди гэжэ уялга үгэнэ. (4-дэхи статьягай хабсаргалта харатгы).

5. Германитай алибаа харилсаагаа таһалһан Финлянди болбол мүн тэрэшэлэн Германиин дахуунууд болохо гүрэнүүдтэй алибаа харилсаагаа таһалхабди гэжэ уялга үгэнэ. (5-дэхи статьягай хабсаргалта харатгы).

6. 1940 оной мартын 12-го Москвада батаалагдаһан Советскэ Союз Финлянди хоёрой хоорондохи эб найрамдалай Договорой хүсэн болбол энэ хэлсээн дээрэһээ гараһан хубилалтануудыс абалсаад нэргээгдэнэ.

7. Финлянди болбол энэ хэлсээнэй хабсаргалта соо бэшэгдэһэн ба карта дээрэ заагдаһан хилээр, 1920 оной октябрийн 14 ба 1940 оной мартын 2-ой эб найрамдалай Договорой ёһоор Финляндийда Советскэ гүрэнэй һайн дураараа буужа үгэһэн Петсимо (Печенга) гэдэг областыс Советскэ Союзда бусааха. (7-дохи статьягай хабсаргалта ба 1.500.000 масштабтай карта харатгы).

8. Советскэ Союз болбол 1940 оной мартын 12-ой Советско-Финскэ эб найрамдалай Договороор олгогдоһон Ханко гэдэг хахад аралыс арендоваха өөрынгөө эрхэһээ арсаба, тинхэдэ Финлянди болбол Порккала-Уддын оршондо советскэ уһан сэрэгэй база байгуулхын тулада уһан ба газар дайдыс арендээр Советскэ Союзда үгэхэбди гэжэ өөһэдынгөө зүгһөө уялга үгэбэ.

Порккала-Уддахи базын акваторийн ба территориян хилэнүүд тус статьягай хабсаргалта соо тодорхойлогдоһон ба карта дээрэ заагдаһан байна. (8-дэхи статьягай хабсаргалта ба 1:100.000 масштабтай карта харатгы).

9. 1940 оной октябрийн 11-дэ Советскэ Союз Финлянди хоёрой хоорондоо баталһан Аландска аралнууд тухай Хэлсээнэй хүсэн бүри мүнэн нэргээгдэбэ.

10. Финлянди болбол өөрынгөө мэдэлдэ байһан бүхы советскэ ба союзна сэрэгэй пленнэ хүнүүдыс,

мүн тэрэшэлэн Финляндийда баригдаһан алаашагдаһан советскэ ба союзна гүрэнэй эхэ орондонь бусаахын тулада Союзна Главнокомандованида нэн дары шамайлга гэжэ уялга абаба.

Энэ Хэлсээндэ гар табигдаһан хилын олон эхэ орондонь бусааха хүрээли болбол бүхы советскэ ба союзна гүрэнэй хүнүүдыс, мүн тэрэшэлэн хүсөөр баригдаад байһан гражданинуудыс өөһэдынгөө гээр хүсэл хүрэхэ эдээ хоолоор, хубида санитарна эрилтэдэ зохилдохо медицина жаар, эдэ бүхы хүнүүдыс эхэ орондонь транспортна хэрэгсэлнүүдээр хангалуур тухалха.

Энээнтэй нэгэ доро союзна гүрэнэй тори дээрэ байһан финскэ сэрэгэй амандаад байһан хүнүүд Финляндийда шалгуур тэхэ байна.

11. Советскэ газар дайдыс эзлэгдэһэн сэрэгэй ябуулгануудаар Советскэ Союзна ушаруулаһан гарза гайе Финлянди ба Союзда гурбан зуун миллион долларай бараагаар (модон материал, саарһан, аманда лайн ба мүнэнэй суданууд, машиниин релгэнүүдээр) зургаан жэлэй туршда түлэхэ гэжэ уялга абаба.

Дайнай үедэ Финляндийда байһан гүрэнүүдэй ба тэдэнэй харьмата хүнүүд ушаруулаһан гарза гайнуудыс мүн тэрэшэлэн даа Финлянди харуулан түлэхэ гэжэ тинхэдээ тэрээнэй хэмжээнь тусгаар тухалхай той байна. (11-дэхи статьягай хабсаргалта харатгы).

12. Нэгэдэмэл нацануудай ба тэдэнэй нацануудта бүхы хуулига эрхэ ба интериур территория дээрэ сэрэгэй урда тээ байһан нэргээн тогтоохо болон тэрээнэй эрхэ бүрин бүтэн бусааха гэжэ Финлянди гүрэнэй үлэһэн тухалхай.

13. Сэрэгэй гэмтэ ябадалдэ гаварануудыс бариха ба тэдэниисе сүүлдэ гаваранууд гүрэнүүдтэй харилсан хүдэлхэбди тухалхай уялга үгэнэ.

14. Дайнай үедэ Советскэ Союзна гүрэнээ зөөжэ абаашаһан гүрэнэй, олонперативна органициинуудта, предриктэ зургаануудта гү, али энгэй гражданинууд байһан үнэтэ эд ба материалнуудыс америк ба заводуудай түхээрлэгнүүдыс, түмэрзамай вагонуудыс, судануудыс,

Хэлсээнэй үргэлжэлэл

нуудыг, түүхэтэ памятникүүдыг, музейн тэмдгүүдыг болон бусад бүхы эд зөөриг (Советскэ) Главнокомандованиин зааһан сар бүрин бүтэнөөр Советскэ Союзда бусаан шэлжүүлэн үгэхэ уялга үгэнэ.

18. Финляндии болбол Финляндиин газар дээрэ Германит ба тэрээнэй дахуулуудай бүхы зөөриг, финскэ уһанда байһан тэдэ ороноудыг сэрэгэй ба бусад судануудыг ороосуураг болгон Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

19. Финляндии болбол Германи ба Венгридэ гү, Финляндиин газар дээрэ гү, али тэдэнэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

20. Финляндии болбол Финляндиин газар дээрэ гү, али тэдэнэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

21. Нэгэдэмэл нацануудта хамааралтай Финляндиин портнуудта байһан бүхы зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

даанай үедэ союзнигуудай бүгэдын интересүүдтэ зориулан Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин хэрэглэхын тулада, хожом эдэ судануудыг эзэтэн бусаахаар Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

19. Финляндии болбол мүн тэрэшэлэн дайн байлдаанда хэрэглэгдэхэ материалнууд ба продукцияг нэгэдэмэл нацануудай эриһэн ёһоор үгэхэ байна.

20. Финляндии болбол нэгэдэмэл нацануудай тулада ажал ябуулга хэһэнэйгээ дашарамда гү, али нэгэдэмэл нацануудай хэрэгыг хайшаан даханаһангай түлөө гү, али расова уг гарбалайнгаа түлөө хаалтада байһан бүхы хүнүүдыг, тэдэнэй хэндэ харьяатай ба ямар национальностийн байһаниг хамаархангүй нэн дары сүлөөлжэ, мүн тэрэшэлэн алибаа эрхынь доромжолон газашалһан хуули болон тэрээн дээрэһээ гараһан хизарлалгануудыг болжуулха.

21. Нэгэдэмэл нацануудта, тодорхойлобол, Советскэ Союзда эсэргүү пропаганда ябуулдаг Финляндиин террители дээрэ байһан Гитлер үзэлтэй (фашистскэ ёһоной) политическэ, сэрэгэй, сэрэгжүүлһэн ба мүн тэрэшэлэн бэшэше бүхы организацинуудыг дары сагаа тараагаад, хойношдоо тиймэ организацинуудыг байлгахагүй гэжэ Финляндии уялга үгэнэ.

22. Союзна Хяналтын Комисси байгуулагдаха, тэрэ Комисси хадаа Финляндитай эб найрамдалай хэлсээ баталха хүртэрхи саг соо эдэ условиуудай

гүйсэдхэлгыг союзна гүрэнүүдэй зүгһөө ябуулгаа хэжэ байгаа Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин юрэнхы хүтэлбэри доро ба заабаряар зонхилон хаража ба хянан шалгажа байха. (22-дохы статьягай хабсаргалта харагты).

23. Гар табигдаһанһаа хойшо энэ Хэлсээн хүсэндөө орохо байна.

Ород, английскэ ба финскэ хэлэнүүд дээрэ нэгэ-нэгэ экземплярар 1944 оной сентябриин 19-дэ Москвада зохбогдоод, СССР-эй Правительствын хадагаламжада шэлжүүлэгдэн үгтэхэ байна, тинхэдэ ород ба английскэ хэлэнүүд дээрэхивь бодото үнэн текстнь болоно.

Энэ Хэлсээнэй гэршэлэгдэһэн буулгабаринуудынь хабсаргалта болон картануудта гү, али тэдэнэй гараа табиһан бусад правительство бүхэндэ СССР-эй правительство шэлжүүлэн үгэхэ байна.

ССР Союзай ба Нэгэдэмэл Королевствын гүлөөлэлгөөр— А ЖДАНОВ.

Финляндиин Правительствын гүлөөлэлгөөр— К. ЭНКЕЛЬ. Р. ВАЛЬДЕН Э ХЕЙНРИХС О. ЭНКЕЛЬ.

19-дэ Москва городто баталагдаһан „Нэгэ талаһаа, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз болон Великобританиин ба Хойто Ирландиин Нэгэдэмэл Королевство, нүгөө талаһаа, Финляндиин хоорондоо эбтээ орохо тухай Хэлсээнэй“

Хабсаргалтанууд

А. 1-дохы статьяда хабсаргалта

1. Финскэ сэрэгүүдыг гүрэнүүдтэ тээ абаашаха хадаа Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

2. Финскэ сэрэгүүдэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

3. Финскэ сэрэгүүдэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

4. Финскэ сэрэгүүдэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

5. Финскэ сэрэгүүдэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

6. Финскэ сэрэгүүдэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

7. Финскэ сэрэгүүдэй эзэлһэн газаруудта гү, али тэдэнэй гражданинуудта гү, али тэдэнэй алибаа зөөриг (үнэтэ зүйл ба бусад) Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин шэлжүүлэн үгэхэ уялга абана.

дай хаалтын тодорхой схемэнүүдыг үгэхэ байна.

3. Финскэ командовани болбол хуурай газарта, гол мурэн, нүүрнууд болон тэрэшэлэн Балтийн ба Баренцова далайнууд соогуур табиһан бүхы мивнэ талмайнууд болон хаалтануудайнгаа схема, формуляр, бүрихэлэй карточкануудыг, тэрэшэлэн хайшаан зааһан зүг шэгдэл, уһа мурэн болон тэрээн дээгүүр ябаха гурим заабарин мэдээнүүдыг 5 хоногой болзор соо Улаан Армийн болон Уһан-Сэрэгэй Флотой командованида үгэхэ байна.

4. Финскэ түрүү частьнуудай байһан линиһээ эхилээд, гүрэнэй хилэ хүртэрхи бүхы газар дээрэ байгаа мивнэ, проволочно болон бусад хаалтануудыг хүсэд үгы болгодог, тэрэшэлэн советскэ газар тээшэ ороһон уһануудыг хаалтаһаа эсбэрлэхэ ябадал хадаа финскэ сэрэгэй болон уһан-сэрэгэй флотой хүсөөр, шадаал һаа богонихон болзор соо, эбтээ орохо тухай Хэлсээнэй баталагдаһанһаа хойшо 40 хоногһоо үнгэрэнгүй хэлдэхэ болоно.

5. Финскэ сэрэгүүдэй гүрэнэй хилын саана абаашаха ба тэрээн тээшэ Улаан Армийн сэрэгүүдэй дабшаха ябалал 1944 оной сентябриин 21-эй үглөөнэй 9 часһаа фронтны бүхы линиээр нэгэ доро эхилхэ байна.

Финскэ сэрэгүүдыг тэдэргээ бусалга хадаа сүүдхэ соо үдэр бүхэндэ 15 километрһээ доошо бэшээр хэлдэхэ, тинхэдэ Улаан Армийн сэрэгүүдэй дабшалга болбол финскэ сэрэгүүдэй тыловой частьнууд болон Улаан Армийн түрүү частьнуудай хоорондоо 15 километр зайтай байха бэдолотойгоор хэлдэхэ зэргэтэй.

6. Финскэ сэрэгүүдыг зарим участогууд дээрэһээ гүрэнэй хилын саана абаашалга хадаа дээрэ заагдаһан 5-дахы пункттай зохиладуулагдан хэлдэхэ гэбэл:

Койта-Йоки, Корписелькя голнуудай участога—сентябриин 24-дэ.

Корписелькя, Юкья-Ярви нуурай участога—сентябриин 28-да.

Юкья-Ярви, Койтсанлахтин участога—сентябриин 26-да. Энсо станциян Койтсанлахти участога—сентябриин 28-да.

Энсо, Виролахти станцинуудай участога—сентябриин 24-дэ.

Гэдэргээ сухариван финскэ сэрэгүүд хадаа мивл хажуудаа абажа ба шэрэжэ ябаһан һомо хэрэгсэлүүдээ, эдэе хоолоо, морцойнгоо тэжээл, горючая, тободохо материалаа абажа бусаха. Бэшэ бүхы занаснуудаа байһан байһан газарта орхижо, Улаан Армийн командованида тушаажа үгэхэ.

7. Финскэ сэрэгэй командовани хадаа Советскэ Союзда бусаагдаха ба үгтэхэ террители дээрэ байһан уурын газарнуудыг, зам харилсаа, хамгаалгын ба ажахын байгуулануудыг, тэрэ тоодо: хүүргэнүүд, плотиннууд, аэродромууд, казарманууд, складууд, түмэрзамай үзэлнууд, станциян гэрнүүд, ажауйлэлбэрийн предприяцинууд, гидротехническэ байгууланууд порт ба пристаньнуудыг, телеграф, телефон, электростанцинуудыг, хэлхээ-холбооной линиуудыг ба электролиниуудыг—бүрин бүтэнөөр ба заагдамал хайнаар тушаажа үгэхэ уялгатай.

Дээрэ тоологдон ба тушаажа үгтэхэ ёһотой бүхы объектиүүд дээрэ тэбяттай байһан мивнүүд финскэ сэрэгэй командованиин захиралтаар саг соонь хуряагдаһан байха ёһотой.

8. Финскэ правительство хадаа финскэ сэрэгүүдыг гүрэнэй хилын саана тээ гаргажа абаашахадаа хүн зонинг гэмтээхгүйг ба финскэ сэрэгүүдэй орхижо ошоһон террители дээрэхи зондо байһан газарынь, мүн тэрэшэлэн зонийнь эд зөөриг ба олонийтын, кооперативай, гэгээрэл болбосорлойд ажабайдалай болон бэшэше удхашанартай эд зөөриг бүрин бүтэн орхиго болоно.

9. Энэ хабсаргалтын 7-дохы пунктта заагдаһан объектиүүдыг финскэ талын тушаажа үгэхэдэ гаража болохо бүхы асуудалууд хоёр талын түлөөлэгшэдөөр байра дээрнэ шийдхэгдэнэ, тэрэнэй тула сэрэг сухаруулан абаашаха үе соо хоёр армийн ябаха гол шухала харгы бүхэндэ байха тусхай түлөөлэгшэд командованиар томилогдохо.

10. Немецкэ сэрэгүүдэй эзэлжэ байһан гүрэнэй хилын зарим участогуудта советскэ сэрэгүүдэй хүрэхэ ошолго хадаа советскэ сэрэгэй командованиин захиралтаар хэлдэхэ.

В. 2-дохы статьяда хабсаргалта

1. Финскэ сэрэгэй командовани хадаа өөрингөө мэдэхэ байһан германскэ зэбсэгтэ тыл ба ССР Союзай болон бусад нэгэдэмэл нацануудта эсэргүү дайнай ябуулануудыг хэлэ гэнэн германскэ сэрэгэй командованиин түсбүүд тухай мэдээнүүдыг болон схема ба картануудыг, немецкэ зэбсэгтэ хүснэй сэрэгэй ябуулануудта хамаатай бүхы оперативна документацие Союзна (Советскэ) Главнокомандованида тэрэнэй тогтооһон болзор соо шэлжүүлэн үгэхэ.

2. Финскэ правительство хадаа Союзна (Советскэ) Главнокомандованида метеорологическэ информация саг үргэлжэ үгэжэ байхынь өөрингөө зохиго органиуудыг уялгалта.

С. 3-дахы статьяда хабсаргалта

1. Хэлсээнэй 3-дахы статьягай ёһоор ямар аэродромууд Союзна (Советскэ) Главнокомандованиин мэдэхэ үгтэхэ ёһотойб, аэродромууд дээрнэ ямар түлөөрлэгнүүд үлэхэ ёһотойб гэжэ Союзна (Советскэ) Главнокомандовани Финскэ Сэрэгэй Командованида дурадхан зааха, мүн тэрэшэлэн тэдэ аэродромуудыг ашаглаха гурим тогтоохо.

Финскэ Правительство хадаа заагдаһан аэродромуудай байһан

районуудта Советскэ Союзһаа эльгээгдэхэ хүнүүдыг ба ашаа тээбэри зөөхэднэ Советскэ Союзыг агаарай замуудаар хангалта.

2. Германида эсэргүү дайнай дүүрэтэр союзна сэрэгэй котаньнуудыг ба якорьаа стоякнай суданууд Финляндиин уһан замуудыг, портуудыг, пристаньнуудыг ба якорьна стоякнайнуудыг хэрэглэхэ эрхэтэй байха. Финскэ Правительство хадаа материално-техническэ талаар зохиго туһадамжа үзүүлхэ.

Д. 4-дохы статьяда хабсаргалта

1. Хэлсээнэй 4-дахы статьягай зохиладуулан, Финскэ Сэрэгэй Командовани болбол Финляндиин хуурай, далайн ба агаар-сэрэгэй бүхы хүснүүдэй состав, зэбсэглэл болон байһан газар тухай хүсэд дүүрэн мэдээ Союзна (Советскэ) Главнокомандованида дары үгэхэ, тэрэшэлэн хэлсээгээр тогтоогдон болзор соо финскэ армие амгалан байдалда шэлжүүлэн оруулха гуримыг Союзна (Советскэ) Главнокомандованитай зүблэхэ байна.

2. Финскэ сэрэгэй корабльнууд, худалдаанаймаанай юмэ гээхэ суданууд, самолёдууд барандаа, Германитай даялалдажа байгаа үе соо өөһэдынгөө ба зануудта, портуудта, аэродромуудта бусаагдаха ёһотой ба Союзна (Советскэ) Главнокомандованиһаа зохиго зүбшөөрээ абангүйгөөр гаража ошохо ёһогүй.

Е. 5 дахи статьяда хабсаргалта

1. Германитай, тэрэнэй хани болотшодтой Финляндиин харилсаагаа ганаһаа тушаа, Хэлсээнэй 5-дахы статья дотор хэлэгдэһэнинь хадаа Финляндиин зүгһөө Германитай ба Венгриитай бүхы харилсаануудаа, мүн почтово-телеграфна ба телефонно холбоонуудаа танаһаа гэнэн удхатай. (Үргэлжэлэлэй 4-дахы нүурта)

Хабсаргалтануудай үргэлжлэл

(Түгэсхэл, Эхинийн 3-дахийн нүүр).

2. Хойногшодоо, немецкэ сэргүүдье Финляндиад намнан байлуулхын түгэсхэгдэхэ хүртэр почгово дипломатическа харилсаа, гэрэшлэн Финляндиа байгаа дипломатическа миссияүүд болон консульствонуудай радио-телеграммаар, нүүсэ телеграфаар болон телефоноор харилсаха ябдалые зогсоохоор Финляндийн правительство өөрыгөө уялгаана.

Б. 7-дохи статьяда хабсаргалта

Советскэ Социалистическэ Республикатуудай Союз ба Финляндийн хоорондохой гүрэнэй хилийн лини хадаа Петсамо (Печенга) областие Советскэ Союзда Финляндийн бусаажа үгэхэтэй дашарамдан, цоро дурсагдаһан ёһоор тогтоогдохо гэгдэл:

Гүрэнэй хилийн лини болбол хилийн № 859/90 (Корватунтури) столбоо захалаан, Яури-Ярви нуурай оршоноор, урдын Росси Финляндийн хоёрой хилээр баруун хойшоо шэглэн, хилэгэхи № 91,92 ба 93 столбунуудаар дамжан № 94 столб хүртэр, урдань Россия, Норвегийн ба Финляндийн хилэнүүдэй нийлэдэг газараар гарана.

Саашаа хилийн лини урдын Росси-Норвеги хоёрой гүрэнэй хилээр зүүн хойшоо шэглэжэ Варангер Фиорд хүртэр ябажа гарана (Хабсаргагдаһан 1:500.000 масштабтай Россия карта харгаты). Саашаа хилийн лини голд гэжэ хойшоо шэглэн, хойто широтагай 60° 08' 1"; зүүн долготагай 24° 07', 6 координаттай точкодо тулана.

Энээнһээ хилийн лини голд гэжэ зүүн-хойто-зүүн зүг барин, хойто широтагай 60° 10' 4", зүүн долготагай 24° 34' 1" координаттай точкодо тулана. Саашаа, Эслон-Лабн-гэлэг залиб зүбшан багсаамал зурлаагаар, тиггээд Омухольмарне, Бьеркем, Медваста, Хег-Хольм ба Стур-Хамн-Хольм аралнуудай зүүхэнээр хойто широтагай 60° 82' .9; зүүн долготагай 24° 37', 7 координатуудтай точкодо тулана. тиггээд саашаа хилийн лини 24° 37', 3 меридианаар урагшаа ошоод Финляндийн территорияльна үһанүүдэй өсөстэ хүртэр. Хилийн № 859/90 столбоо (Корватунтури), хилийн № 94 столб хүртэр тогтоогдохон хилийн лини болбол советскэ-финскэ өгөгдхөмөл комиссаар байра дээрэнь демаркировалатаха юм.

Тус Комисси хадаа хилийн тэмдэгүүдые табижа, тэрэ линине тодорхойлон бэшэхэ, тэрээнйе 1:25.000 масштабтай карта дээрэ буулгаха байна.

Комисси болбол Советскэ Сэлгэй Командованигар тогтоогдохон болзорто хүдэлмэридөө орохо байна.

Дээрэ дурсагдаһан Комиссияар тохёогдожо, хилийн линине бэшлэгэ, энэ линийн карта хадаа хоёр правительствоор баталагдаха юм.

Г. 8-дахий статьяда хабсаргалта

7. Финляндийн ССР Союзай арендээр абаһан Порккала-Удд

районхой хилийн эхинийн нимэ координадуудтай точко болоно гэгдэл: хойто широтагай 59° 50'; зүүн долготагай 24° 07' байхал юм. Энэ точконоо захалаан хилийн линийн хойто широтагай 24° 07' гэгэн меридианаар дамжан хойшоолжо, хойто широтагай 60° 06' 2; зүүн долготагай 24° 07' координаттай точкодо тулана. (Энэ Хэлсээндэ хабсаруулагдаһан — 1:100.000 гэгэн масштабтай карта хара).

Арендэдэ үгүхэ Порккала-Удд районхой хилийн линине советскэ-финляндийскэ хамтын комисси байра дээрэнь демаркировалата. Комисси болбол хилийн тэмдэгүүдые байгуулха, энэ линине тодорхойлон бэшэхэ зохёохо ба тиггээд 1:20.000 гэгэн масштабтай топографическа карта, 1:50.000 гэгэн масштабтай далайн карта дээрэ тэрэнэ оруулха болохо.

Комисси болбол Советскэ Уһан-Сэрэгэй Командованин тогтоогдохон болзорто хүдэлмэридөө орохо. Дээрэ дурсагдаһан Комиссийн зохёонһон арендэдэ үгтэһэн районхой хилийн линине бэшлэгэ ба энэ линийн карта болбол хоёр правительствонуудай баталалгада орохо ёһотой.

2. Хэлсээндэ 8-дахий статьягай ёһоор Порккала-Удд районхой газар ба үһые Советскэ Союзай 5 миллион Финскэ марка жал бүри түлэжэ 50 жэй соо захиран зонхилоор ба эдлэкээр арендовалжа абаһанайнгаа үшнэһэ баримталжа Советскэ Уһан-Сэрэгэй база амхидхэтын түлөө эбтээ оролгын тухай Хэлсээндэ баталагдаһанһаа хойшо 10 хоног соо Советскэ Союзда Финляндия үгэхэ ёһотой.

3. Финскэ Правительство болбол Порккала-Удд дээрэхи үһан-сэрэгэй базада Советскэ Союзһаа эльгээгдэхэ үлалууд ба ашаа тээбэринүүдые абаһахада Советскэ Союзда хэрэгтэй болохо түмэр зам, үһан, шоссеийн ба агаарай зам үгэжэ хангаха гэжэ уялга үгөө.

Финскэ правительство болбол СССР ба Порккала-Удд районхой арендовалатаха газар хоёрой хоорондохой бүхы янзын холбоонуудые һаадгүйгээр хэрэглэхэ эрхэ Советскэ Союзда олгохо.

Н. 11-дэхи статьяда хабсаргалта

Хэлсээндэ 11-дэхи статьягай ёһоор Советскэ Союзда Финляндийн оруулха эд бараанай тодорхой нэрэнь ба янза үүдэнэ болон, баһа эд оруулгануудые жал жалээр болгожо оруулхын тааруулан болзруулхын хадаа хоёр правительствонуудай хоорондо хөгдэһэн түсхэй хэлсээгээр тодорхойлогдохо.

Хэлсээндэ 11-дэхи статьяда харагдаһан гаржа бусааха тубарийн тоосоогой үндэһэ боложо Хэлсээ баталагдаһан үдэртэ алтан тэпшлэбэрээрээ американска

Загаһа агнуурида 16 бригада гараба

Прибайкальска аймагай колхозууд омуу бариогын хүдэлмэри эхилбэ.

Мүнөө тус аймагай колхозуудай 16 бригада Сэлэнгэ мурэн дээрэ ерээд байна.

доллар гү, али 1 үнци алтанда абтаһан 35 доллар табигдаба.

1. 22-дохи статьяда хабсаргалта

1. Союзда Хяналтын Комисси болбол Союзда (Советскэ) Главнокомандованин оргад мүн ба тэрэндэ сэхэ мэдэлтэй байха.

Хяналтын Комисси болбол Союзда (Советскэ) Главнокомандовани ба Финскэ Правительство хоёрые колбодот зөвөө болохо болон энэ правительствые дамжуулан Комисси болбол фашистска засагүүдтай бүхы харилсаануудые бэелүүлжэ байна.

2. Хяналтын Комиссийн гол зорилго болгожо хэхэ юманы хадаа эбтээ оролгын тухай хэлсээндэ 2, 3, 4, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20 ба 21-дэхи статьянуудые Финскэ Правительствын саг болзортонь ба Нарин дүүргэжэ байһаниены ажаглан хараха болоно.

3. Хяналтын Комисси болбол дээрэ дурсагдаһан зорилгоо дүүргэхын тула бүхы хэрэгтэй болохо мэдээ информацинуудые финскэ засагай газарнуудһаа абаха эрхэтэй байха.

4. Эбтээ оролгын тухай Хэлсээндэ дээрэ тоологдохон статьянуудые али нэгэ эбхэһэниие элирүүлхөө шургаа Хяналтын комисси болбол тэрэ тушаань хэмжээнүүдые абахын тула финскэ засагай газарнуудта тэрэ тухайнь үзүүлжэ хэдэг байха.

5. Хяналтын Комисси болбол түсхэй органуудые гү, али секцинүүдые байгуулха, энэ тэрэ даабаринуудые дүүргэхын тааруулан даалгажа шадаха.

Гадна, Хяналтын Комисси болбол өөрынгоо түлөөлгшэдөөр дамжуулан хэрэгтэй информаци суглуулан абажа байха ба шухала шалган байсаалгануудые хэжэ байха эрхэтэй.

6. Хяналтын Комиссийн байралан байха газарын Хельсинки город болоно.

7. Хяналтын Комиссийн членүүд ба мүн тэдэнтэй адли түс Комиссийн түлөөлгшэ ямаршы һаадгүйгээр эдлэб түрэлэй учреждени, предприяти болон портнуудаар ябаха эрхэтэй ба тэдэньһээ өөһэдгөө хэрэгтэй мэдээ ябуулгануудые абажа байха эрхэтэй.

8. Хяналтын Комисси болбол аминаһыень хорлохогүй, эд хогшол болон архивуудайн ойро хүрэхгүй гэгэн эрхэнүүдые оруулалсан бүхы дипломатическа эрхэ зэргэ хэрэглэхэнээ гадна шифр болон шифрээр чигүүдые хэрэглэн харилсаха эрхэтэй байха.

9. Хяналтын Комисси болбол Финскэ засагаар табигдаһан бүхы шухала условиунуудые ашаглахын тула өөрынгоо мэдэл доро хэдэн самолетуудтай байха.

Советскэ Информбюроһо

Сентябриин 19-эй оперативна мэдэһэ

3-дахийн ПРИБАЛТИЙСКА фронтын сэргүүд лоботого санай хамгаалгын газарыо нэтэ сөхбөө, сентябриин 19-иний урда хубида немецүүдэй хамгаалгын газарай түрэл тулгуурин пункт болохо ВАЛГА гэдэг город ба түрэл уезлые эзэлэн абаад, мүн тэрэшлэн 200 гаран оидо газарыо, тэдэнэй дунда ТЫРВА гэдэг городыо НАУБИ, КОРЮЛА, КАЛГЯРВЕ, ЛЕПА, ВИРЕШИ, МАЛУУЙНА, ЦИЗМС гэдэг хууриин газарнуудые байлдаатайгаар эзэлэн РИГА городһоо зүүгээр манай сэргүүд ПЛЯВИНАС гэдэг ба түмэрзамай уезлые эзэлэн абаад, мүн тэрэшлэн ОНДО хууриин газарыо, гэдэнэй дунда ВЕЛЭНА, ЛЫУИ, ГУЛЬБЕНЭ, ЦЕСВАИНЭ, ЯУНАДУЛЫНА, ЛЫЗЕРЭ, ОДИЗНА гэдэг томо хууриин газарнуудые ба ЗЛЭТЭ, ПИНА, ДЕГАС, КЛИНТЕНЕ гэдэг түмэрзамай станцинуудтайгаар эзэлэн абаһан байна.

1-дэхи ПРИБАЛТИЙСКА фронтын сэргүүд артиллерийн үргэн ехэ сөхилгонуудаар дэмжгэһэн ПИГА городһоо зүүн-ургуур дайсанай хөйно хөйно хөтөзө һубарюулан түхээрһэн хүсэтэ хамгаалгын түрэл сохино, 4 үдэрэй лоботогото байлдаануудта тэрэ газараа үргэдхэмэ, 40 километр хүртэр урагшаа габха.

Тус фронтын сэргүүд добтолгынгоо ябаса гундуур хамгаалгын газарай түшэг тулгуурин шухала пунктнууд болохо БАУСКА, ИЕЦАВА, ВЕЦМУИЖА гэдэг газарнуудые ПДВИНА мурэн дээрэ ЯУНЕЛГАВА, ТЕКАВА гэдэг эзэлэн абаад, мүн тэрэшлэн 2.000 ондоо хууриин газар тэрэ тоодо КУРМЕНЕ, СКАЙСТКАЛНЕ, БАРБЕЛЕС, ПИНА томо хууриин газарнуудые ба ДАУДЗЕВА, ТАУРИНАС, СИС, ВЕЦМУИЖА, МИСА, ИЕЦАВА гэдэг түмэрзамай станциные байлдаатайгаар эзэлбэ.

ИЕЛГАВА (МИТАВА) городһоо баруугаар манай санай ялган сэргүүд болон танкнуудай атаные дауулар сугаруулан сохино, сэргэ болон техникын талаар эрхэ оруулаа.

РУМИНИИН баруун хубида манай сэргүүд оролдон гүүдтэй хамта дайладжа ТИМИШОАРА гэдэг гарин май томо уезлые эзэлһэн байна.

Фронтын ондоо участогууд дээрэ тагнуулшарай хэлэн газарта бага зэргын удхашанартай байлдаанууд болгодо.

Сентябриин 18-да манай сэргүүд бүхы фронтун немецнэ танк гэмтээһэн ба үгы хэһэн байна. Алтан байлдаануудта ба зенитнэ артиллерийн буудалгаар эрхэ амолёт унагаагдаба.

Манай авиаци Будапештдэ ба Чопто ехэ добтолго хэбэ

Сентябриин 18-ай бүни манай холо нийдэдэг авиаци Венгрийн столица болохо Будапешт городто, Чоп гэдэг город ба түмэрзамай станцида (Ужгород городһоо урагшаа 25 километр) үргэн ехэ добтолго хэбэ. Немүүд болон венгернүүдэй сэргэй эшелонууд ба складууд бомбодолгодо дайрагдаһан байгаа.

Бомбодолго болохо Будапештдэ 30 гаран түймэр гараа, тэдэний 5-ниинь угаа ехэ хэмжээтэй болоһон байна. Түмэрзамай соргировочно станцийн оршондо бомбууд сэхэ тулд сэлэй хоёр скважина ба. Мүн тэрэшлэн на станцийн оршондо бэрэлгэнүүд тэмдэг Чоп гэдэг түрэл дээрэ бомбохон хэйлэг түймэр гарла үзэлай баруун ба вагонууд болон галта галда шатаба. Гал тэйэрэлтэ болоһон ниинь ехэ түрэл ба.

Югославини арадай-сүлөөлэлтын добтолгото операцинуудай арбан үдэр

ЖЕНЕВА, сентябриин 19. ба 11.900 пленкер (ТАСС). «Слободна Югославия» гэдэг радиостанцийн мэдээсэхэнь хадаа югославска арадай-сүлөөлэлтын армийн сентябрь соо хэһэн добтолгын түрүүшын арбан үдэртэ 98 город сүлөөлгөдөө. Энэ үе соо югославска частнууд дайсанай харгы замуудта хэдэн хүсэтэ сохилгонуудые хэбэ. Эзэмдэгшэдэй зэрэглэжэ байһан Югославини бүхы түмэрзамай лининүүд жагсаалһаа гаргагдаа. Бүхы дээрэ 780 километр түмэрзамай полотно хандаргагдаһан ба түмэрзамай 320 хүүртэ тэйдэгдэһэн байна. Кобтолгото операцинуудай арбан үдэрэй дун гаргаал байхада дайсанай 24 мянган солдат болон офицер алагдаһан